

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 6. heinäkuuta 2021
(OR. en)

10157/21

Toimielinten välinen asia:
2021/0164 (NLE)

ECOFIN 642
CADREFIN 337
UEM 177
FIN 518

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS Latvian elpymis-
ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS,

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241¹ ja erityisesti sen 20 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

¹ EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17.

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Covid-19:n leviäminen on vaikuttanut vahingollisesti Latvian talouteen. Vuonna 2019 Latvian bruttokansantuote (BKT) asukasta kohti oli 51,0 prosenttia unionin keskiarvosta. Komission kevään 2021 talouseennusteen mukaan Latvian reaalin BKT supistui 3,6 prosenttia vuonna 2020, ja sen kumulatiivisen supistuman odotetaan olevan 0,3 prosenttia vuosina 2020 ja 2021. Keskipitkän aikavälin taloudelliseen suorituskyyyn vaikuttavia pidemmän aikavälin näkökohtia ovat erityisesti verosäännösten noudattaminen, osaamisvaje, heikot terveystulokset ja heikko innovaatiotulos.

- (2) Neuvosto antoi Latvialle 9 päivänä heinäkuuta 2019 ja 20 päivänä heinäkuuta 2020 eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä suosituksia. Neuvosto suositti erityisesti, että Latvialle vähentää pienituloisten verorasitusta siirtämällä verotuksen painopistettä muihin lähteisiin, erityisesti pääomaan ja omaisuuteen, ja parantamalla verosäännösten noudattamista sekä jatkaa etenemistä rahanpesun torjuntakehyksen suhteen. Se suositti myös, että Latvia vahvistaa sosiaalisia turvaverkkoja ja puuttuu sosiaaliseen syrjäytymiseen erityisesti parantamalla vähimmäistuloetuuksien, vanhuuseläkkeiden vähimmäismäärän ja vammaisten toimeentulotuen riittävyttä, parantaa erityisesti matalan osaamistason työntekijöiden ja työnhakijoiden koulutuksen laatua ja tehokkuutta, myös lisäämällä osallistumista ammatti- ja aikuiskoulutukseen, ja parantaa terveydenhuoltojärjestelmän selviytymiskykyä, saavutettavuutta, laatua ja kustannusvaikuttavuutta, myös lisäämällä henkilöresursseja ja taloudellisia resursseja. Neuvosto suositti, että Latvia keskittää investoinnit vihreään ja digitaaliseen siirtymään, erityisesti tutkimukseen ja innovointiin, puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön sekä kestävään liikenteeseen ja digitaalisiin infrastruktuureihin. Kriisin vaikutusten torjumiseksi neuvosto suositti, että Latvia myöntää riittävän toimeentulotuen kriisistä eniten kärsineille ryhmille ja lieventää kriisin työllisyysvaikutuksia, myös joustavien työjärjestelyjen, aktiivisten työmarkkinatoimenpiteiden ja osaamisen parantamisen avulla.

Lopuksi neuvosto suositti, että Latvia vahvistaa julkisen sektorin vastuuvollisuutta ja tehokkuutta erityisesti paikallisviranomaisten sekä valtion omistamien ja kunnallisten yritysten osalta sekä eturistiriitojen käsittelyä parantamalla. Arvioituaan edistymistä kyseisten maakohtaisten suositusten täytäntöönpanossa elpymis- ja palautumissuunnitelman toimittamisajankohtana komissio katsoo, että edistyminen finanssipolitiikkaa, rahanpesun torjuntaa, tulotukea ja maksuvalmiustukea koskeneiden suositusten täytäntöönpanossa kriisin vaikutusten torjumiseksi on ollut merkittävää.

- (3) Euroalueen talouspolitiikasta annetussa neuvoston suosituksessa euroalueen jäsenvaltioille suositettiin, että ne toteuttaisivat, osin elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa kautta, toimia muun muassa sen varmistamiseksi, että politiikan viritys tukee elpymistä, ja edistäisivät edelleen lähentymistä, palautumiskykyä sekä kestävä ja osallistavaa kasvua. Neuvoston suosituksessa euroalueen jäsenvaltioille suositettiin myös, että ne vahvistaisivat kansallisia institutionaalisia kehyksiä, varmistaisivat makrotalouden vakauden, saattaisivat valmiiksi talous- ja rahaliiton ja vahvistaisivat euron kansainvälistä asemaa.

- (4) Latvia toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Kansallinen sitoutuminen elpymis- ja palautumissuunnitelmiin tukee niiden menestyksestä täytäntöönpanoa ja pysyvien vaikutusten aikaansaamista kansallisella tasolla sekä niiden uskottavuutta Euroopan tasolla. Komissio on arvioinut asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V esitettyjen arviointia koskevien suuntaviivojen mukaisesti.
- (5) Elpymis- ja palautumissuunnitelmilla olisi pyrittävä asetuksella (EU) 2021/241 perustetun elpymis- ja palautumistukivälineen, jäljempänä 'tukiväline', ja neuvoston asetuksella (EU) 2020/2094¹ perustetun Euroopan unionin elpymisvälineen yleisiin tavoitteisiin, jotta voitaisiin tukea covid-19-kriisin jälkeistä elpymistä. Niillä olisi edistettävä unionin taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta panostamalla asetuksen (EU) 2021/241 3 artiklassa tarkoitettuihin kuuteen pilariin.
- (6) Jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano muodostaa koordinoitun pyrkimyksen, johon liittyy uudistuksia ja investointeja kaikkialla unionissa. Koordinoitun ja samanaikaisen täytäntöönpanon ja rajatylittävien ja useita maita koskevien hankkeiden toteuttamisen kautta tällaiset uudistukset ja investoinnit vahvistavat toisiaan ja luovat myönteisiä heijastusvaikutuksia unionissa. Sen vuoksi noin kolmannes tukivälineen vaikutuksesta jäsenvaltioiden kasvuun ja työpaikkojen luomiseen johtuu muiden jäsenvaltioiden heijastusvaikutuksista.

¹ Neuvoston asetus (EU) 2020/2094, annettu 14 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 23).

Kuutta pilaria tukeva tasapainoinen ratkaisu

- (7) Elpymis- ja palautumissuunnitelma tarjoaa suuressa määrin (luokitus A) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan a alakohdan ja liitteessä V olevan 2.1 kriteerin mukaisesti kattavan ja riittävän tasapainoisen taloudelliseen ja sosiaaliseen tilanteeseen kohdistuvan ratkaisun, joka tukee asianmukaisesti kaikkia kyseisen asetuksen 3 artiklassa tarkoitettuja kuutta pilaria, ottaen huomioon asianomaisen jäsenvaltion kohtaamat erityishaasteet ja määrärahat.
- (8) Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää tasapainoisen joukon uudistuksia ja investointeja, joilla pyritään vastaamaan maan keskeisiin haasteisiin, edistämään covid-19-kriisistä elpymistä ja luomaan perusta maan pitkän aikavälin kasvulle. Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää 85 Latvian tärkeimpiin haasteisiin ja Euroopan kannalta merkityksellisiin politiikanaloihin liittyvää toimenpidettä, joten ne kattavat tasapainoisesti kaikki kuusi pilaria. Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa on seuraavat kuusi komponenttia: vihreä siirtymä, digitaalinen siirtymä, eriarvoisuuden vähentäminen, terveys, tuottavuus ja oikeusvaltioperiaate. Komponenttien tavoitteet täydentävät toisiaan, ja uudistuksilla lisätään niihin liittyvien investointien vaikutusta erityisesti tekemällä rakenteellisia muutoksia ja lisäämällä yksityisen sektorin toimijoiden osallistumista ja rahoitusta.
- (9) Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa keskitytään Latvian tärkeimpiin haasteisiin, joita ovat vihreä ja digitaalinen siirtymä, sosiaalinen syrjäytyminen, terveydenhuolto, alueelliset erot, digitaalinen osaaminen ja aikuiskoulutus ja korkea-asteen koulutus, lähentyminen ja tuottavuuden kasvu, mukaan lukien tutkimus ja innovointi sekä yritysinvestointien tukeminen, sekä hallinnolliset valmiudet, mukaan lukien verohallinto, julkiset hankinnat ja oikeusjärjestelmä.

Vastaaminen kaikkiin tai merkittävään osaan maakohtaisissa suosituksissa yksilöidyistä haasteista

- (10) On odotettavissa, että elpymis- ja palautumissuunnitelma auttaa asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan 2.2 kriteerin mukaisesti vastaamaan tuloksellisesti (luokitus A) kaikkiin tai merkittävään osaan Latvialle osoitetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa, mukaan lukien julkista taloutta koskevat näkökohdat, tai muissa komission eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä virallisesti antamissa asiaankuuluvissa asiakirjoissa yksilöidyistä haasteista.
- (11) Pandemian johdosta toteutettavia välittömiä finanssipoliittisia toimia koskevien suositusten voidaan katsoa jäävän Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelman soveltamisalan ulkopuolelle huolimatta siitä, että Latvia on yleisesti ottaen vastannut asianmukaisesti ja riittävästi välittömään tarpeeseen tukea taloutta julkisen talouden keinoin vuosina 2020 ja 2021 vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen mukaisesti. Suositus saavuttaa julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoite vuonna 2020 ei myöskään ole enää merkityksellinen, koska vastaava budjettikausi on päättynyt ja vakaus- ja kasvusopimuksen yleinen poikkeuslauseke aktivoitiin maaliskuussa 2020 covid-19-kriisin yhteydessä.

- (12) Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy useita toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin tai huomattavaan osaan neuvoston Latvialle eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä vuosina 2019 ja 2020 osoittamissa maakohtaisissa suosituksissa esitetyistä taloudellisista ja sosiaalisista haasteista, erityisesti seuraavilla osa-alueilla: terveydenhuolto, kuten sen selviytymiskyky, esteettömyys, laatu ja kustannustehokkuus; koulutus ja osaaminen, kuten koulutusjärjestelmän laatu ja tehokkuus sekä digiosaaminen; sosiaalinen osallisuus, kuten vähimmäistuloetuudet; tutkimus ja innovointi; investoinnit, kuten vihreään ja digitaaliseen siirtymään tehtävät investoinnit sekä kohtuuhintainen asuminen; julkishallinto; ja liiketoimintaympäristö.

- (13) Lähentymisen jatkuminen on Latviassa edelleen keskeinen haaste väestön elintason kohentamiseksi. Uudistuksilla ja investoinneilla osaamiseen, koulutukseen, terveydenhuoltoon ja sosiaaliseen osallisuuteen on tarkoitus edistää tuottavuuden parantamista ja pitkän aikavälin osallistavaa kasvua Latviassa. Merkittäviä investointeja on suunnitteilla täydennys- ja uudelleen koulutustoimenpiteisiin, joilla pyritään antamaan työvoimalle tarvittava osaaminen ja uusia kohtuuhintaisia asuntoja työvoiman alueellisen liikkuvuuden parantamiseksi. Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy uudistuksia ja investointeja, joilla parannetaan terveydenhuoltojärjestelmän selviytymiskykyä ja saavutettavuutta, tuetaan integroitujen hoitopalvelujen tarjontaa ja parannetaan terveydenhuoltolaitosten valmiuksia sopeutua kriisitilanteisiin. Elpymis- ja palautumissuunnitelma tukee sosiaalisiin haasteisiin vastaamista parantamalla edelleen vähimmäistulotukijärjestelmää mediaanitulon kehitykseen linkitettävän vuotuisen indeksointimekanismin avulla. Myös muiden liikuntarajoitteisten ja vammaisten henkilöiden esteettömyyttä ja kuntoutusta koskevaan infrastruktuuriin tehtävien investointien sekä vanhusten pitkäaikaishoitoon liittyvien investointien on tarkoitus auttaa saavuttamaan edistystä nykyisiin haasteisiin vastaamisessa.

- (14) Elpymis- ja palautumissuunnitelmalla lisätään merkittävästi investointeja tutkimukseen ja innovointiin ja tuetaan erilaisia julkishallinnon uudistuksia. Sillä myös kevennetään vihreän ja digitaalisen siirtymän sosioekonomisia kustannuksia ottaen samalla huomioon alueelliset erot. Elpymis- ja palautumissuunnitelman tavoitteena on muuttaa merkittävästi hajanaista innovointijärjestelmän hallinnointia sekä luoda kestäviä innovaatioekosysteemejä ja siten lisätä kokonaisinvestointeja. Vihreään ja digitaaliseen siirtymään on suunniteltu merkittäviä investointeja, mukaan lukien investoinnit energiatehokkuuteen, sähköverkon nykyaikaistamiseen, julkisen sektorin tietotekniikkajärjestelmiin sekä perus- ja edistyneeseen digiosaamiseen sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Työvoiman liikkuvuutta pyritään helpottamaan ja henkilöautojen kasvavaa energiankulutusta ja kasvihuonekaasupäästöjä hillitsemään parantamalla intermodaalista liikenneinfrastruktuuria Riässa ja sen ympäristössä. Alueellisten erojen kaventamiseksi elpymis- ja palautumissuunnitelmassa tukeudutaan hallinnon alueuudistukseen, ja siihen sisältyy merkittäviä investointeja teollisuusalueisiin, kunnalliseen liikenteeseen, teiden kunnostukseen, kouluihin ja kohtuuhintaisiin asuntoihin. Julkishallinnon vastuuvollisuutta ja tehokkuutta on tarkoitus vahvistaa uudistuksilla ja investoinneilla, joilla torjutaan harmaata taloutta ja talousrikollisuutta sekä parannetaan hankintajärjestelmää ja innovointia julkisella sektorilla. Elpymis- ja palautumissuunnitelman odotetaan jatkavan rahanpesun vastaisen strategian täytäntöönpanemiseksi tehtyä työtä uudistamalla sellaisten lainvalvontaviranomaisten välisiä yhteistyö-, tietojenvaihto- ja koulutusjärjestelmiä, jotka osallistuvat talousrikosten tunnistamiseen ja tutkintaan ja talousrikoksia käsitteleviin oikeudenkäynteihin, samalla kun vahvistetaan kyseisten viranomaisten teknisiä valmiuksia.

Kasvupotentiaalia, työpaikkojen luomista sekä taloudellista, sosiaalista ja institutionaalista palautumiskykyä tukeva vaikutus

- (15) On odotettavissa, että elpymis- ja palautumissuunnitelmalla on asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja liitteessä V olevan 2.3 kriteerin mukaisesti suuria vaikutuksia (luokitus A) Latvian kasvupotentiaalin, työpaikkojen syntymisen sekä taloudellisen, sosiaalisen ja institutionaalisen palautumiskyvyn lujittumiseen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon edistämiseen muun muassa siten, että se edistää lapsia ja nuoria koskevia toimintapolitiikkoja sekä lieventää covid-19-kriisin taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia, ja se lisää siten taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta ja lähentymistä unionissa.
- (16) Komission yksiköiden tekemät simulaatiot osoittavat, että elpymis- ja palautumissuunnitelmalla, yhdessä muiden Euroopan unionin elpymisvälineen toimenpiteiden kanssa, on mahdollista nostaa Latvian BKT:tä 2 prosenttia vuoteen 2026 mennessä; simulaatioissa ei oteta huomioon rakenneuudistusten mahdollisia myönteisiä vaikutuksia, jotka voivat olla merkittäviä. Latvian vuoden 2021 vakausohjelma viittaa siihen, että elpymis- ja palautumissuunnitelmalla on selvästi täydentävä vaikutus, sillä julkisten investointien tason odotetaan olevan merkittävästi korkeampi kuin ennen pandemiaa eli keskimäärin 5,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuosina 2021–2024, kun se vuosina 2017–2019 oli keskimäärin 5,1 prosenttia suhteessa BKT:hen.

- (17) Investoinnit ja uudistukset, jotka koskevat vihreää infrastruktuuria ja digitaali-infrastruktuuria, aluekehitystä, tutkimusta ja innovointia, sekä laajat yritysinvestointien tukijärjestelmät vauhdittavat Latvian kasvupotentiaalia keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Investoinnit Riian liikennejärjestelmään ja niihin liittyvät uudistukset lisäävät kaupungin kilpailukykyä ja kykyä houkutella investointeja ja osaamista. Toimenpiteet, joilla edistetään yksityisiä investointeja tuulivoimaan, auttavat saavuttamaan uusiutuvaa energiaa koskevat tavoitteet ja tekemään maasta kilpailukykyisen vähähiilisen talouden. Yritysinvestointien tukijärjestelmät nopeuttavat Latvian pyrkimyksiä lisätä vientikapasiteettia ja tuottavuuden kasvua, kun lähtökohtana ovat teollisuuden perustekijät eli innovointi, kilpailu sekä vahvat ja hyvin toimivat sisämarkkinat. Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää investointeja ja uudistuksia, joilla pyritään parantamaan väestön osaamista. Investoinnit asuntoihin ja infrastruktuuriin reuna-alueilla vahvistavat Latvian vähemmän kehittyneiden alueiden kasvumahdollisuuksia. Kaiken kaikkiaan näillä toimenpiteillä vastataan Latvian talouden pitkäaikaisiin haasteisiin: alhaiset innovaatiomenot, nykYTEknologian vähäinen käyttöönnotto ja huomattavat alueelliset erot.

- (18) Sosiaalisen osallisuuden ja terveydenhuollon parantamiseksi tehtävien investointien ja uudistusten odotetaan vahvistavan sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja sosiaalista suojaa. Vähimmäistuloetuuksien indeksoinnin käyttöönoton on tarkoitus varmistaa, että etuudet mukautetaan vuosittain palkkojen nousuun, jolloin ne ovat riittävämpiä. On odotettavissa, että kun vähimmäistulorajaa nostetaan siten, että se on vähintään 20 prosenttia mediaanitulosta, näillä toimenpiteillä voidaan vähentää tuloeroja ja parantaa sosiaalisten tulonsiirtojen vaikuttavuutta, jotka on tunnistettu Latvian suurimmiksi sosiaalisiksi haasteiksi. Lisäksi terveydenhuollon infrastruktuuriin tehtävien investointien, yhdessä terveydenhuoltoalan lisähenkilöstön houkuttelemiseen tähtäävän uudistuksen kanssa, odotetaan parantavan terveydenhuollon saatavuutta, minkä heikkous on vaikuttanut pääasiassa pienituloisiin ja syrjäseuduilla asuviin ihmisiin.

Ei merkittävää haittaa

- (19) On odotettavissa, että elpymis- ja palautumissuunnitelmassa asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan d alakohdan ja liitteessä V olevan 2.4 kriteerin mukaisesti varmistetaan, että mistään siihen sisältyvien uudistusten ja investointihankkeiden täytäntöönpanotoimenpiteistä ei aiheudu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852¹ 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille (”ei merkittävää haittaa” -periaate) (luokitus A).

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

- (20) Arviointi, jonka Latvia on toimittanut ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen noudattamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmassaan, on tehty komission tiedonannossa ”Tekniset ohjeet ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamiseksi elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaisesti”¹ vahvistettujen teknisten ohjeiden mukaisesti. Se kattaa kuusi asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua ympäristötavoitetta, jotka ovat ilmastonmuutoksen hillitseminen, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojeleminen, kiertotalous, saastumisen ehkäisy ja torjunta sekä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen. Ympäristövaikutukset arvioidaan toimenpidetasolla eli yksi erillinen arviointi kutakin uudistusta tai investointia kohden. Latvia on ehdottanut toteuttavansa tarvittaessa lieventäviä toimenpiteitä merkittävän haitan välttämiseksi. Tämä koskee erityisesti tulvantorjuntatoimenpiteitä, joiden osalta ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen noudattaminen on varmistettu ottamalla huomioon erityinen välitavoite. Vastaavasti tulvantorjuntaan tehtävillä investoinneilla on varmistettava, että unionin ympäristölainsäädäntöä noudatetaan tiukasti ja ettei vesimuodostumien tilaan kohdistu haittaa. Teiden kunnostamiseen liittyy investointi, joka koskee hien käytöstä luopumista liikenteessä, jottei ilmastonmuutoksen hillitsemistä koskevaan tavoitteeseen kohdistu haittaa.

¹ EUVL C 58, 18.2.2021, s. 1.

Vihreän siirtymän edistäminen, biologinen monimuotoisuus mukaan lukien

- (21) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan e alakohdan ja liitteessä V olevan 2.5 kriteerin mukaisesti toimenpiteitä, joilla suuressa määrin (luokitus A) edistetään vihreää siirtymää, mukaan lukien biologinen monimuotoisuus, tai siitä johtuviin haasteisiin vastaamista. Ilmastotavoitteita tukevat toimenpiteet ovat määrältään 37,6 prosenttia elpymis- ja palautumissuunnitelman kokonaismäärärahoista asetuksen (EU) 2021/241 liitteessä VI esitetyn menetelmän mukaisesti laskettuna. Kyseisen asetuksen 17 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelma on johdonmukainen vuosien 2021–2030 kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaan sisältyvien tietojen kanssa.

- (22) Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelmassa keskitytään erityisesti kestäväään liikkuvuuteen. On odotettavissa, että Riian suurkaupunkialueella toteutettavat uudistukset ja niihin liittyvä investointiohjelma, joka koskee kaupunkiliikenteen ja -infrastruktuurin viherryttämistä, edistävät voimakkaasti hiilen käytöstä luopumista Latvian liikennealalla. Elpymis- ja palautumissuunnitelma kattaa myös toimenpiteitä, joissa keskitytään moniasuntoisten ja julkisten rakennusten sekä yritysten energiatehokkuuden ja parantamiseen sekä sähköverkon kehittämiseen. Tämän on tarkoitus parantaa energiatehokkuutta ja vähentää kasvihuonekaasupäästöjä rakennusosalalla. Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa keskitytään myös ilmastonmuutokseen sopeutumiseen investoimalla tulvien ja metsäpalojen ehkäisyyn, minkä tulisi edistää suoraan tavoitetta sopeutua ilmastonmuutoksen seurauksiin. Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan ei sisälly toimenpiteitä, joiden tavoitteena on biologinen monimuotoisuus. Jotkin ilmastonmuutoksen hillitsemiseen tähtäävistä toimenpiteistä voivat kuitenkin olla hyödyllisiä myös biologisen monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta, koska ilmastonmuutos on yksi suurimmista biologisen monimuotoisuuden uhista.

Digitaalisen siirtymän edistäminen

- (23) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan f alakohdan ja liitteessä V olevan 2.6 kriteerin mukaisesti toimenpiteitä, joilla suuressa määrin (luokitus A) edistetään digitaalista siirtymää tai siitä johtuviin haasteisiin vastaamista. Digitaalisia tavoitteita tukevat toimenpiteet ovat määrältään 21 prosenttia elpymis- ja palautumissuunnitelman kokonaismäärärahoista asetuksen (EU) 2021/241 liitteessä VII esitetyn menetelmän mukaisesti laskettuna.

- (24) Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvät digitaaliset toimenpiteet kattavat lukuisia digitaaliseen siirtymään liittyviä näkökohtia, kattaen julkisen ja yksityisen sektorin, osaamisen ja yhteydet, keskittyen Latvian talouden kilpailukykyyn parantamiseen keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Heikot digitaaliset perustaidot, digitaalisten ratkaisujen vähäinen käyttöönotto yrityksissä sekä tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijoiden puute ovat Latvian keskeisiä digitaalihaasteita, jotka vaikuttavat sekä työvoiman saatavuuteen, kilpailukykyyn, selviytymiskykyyn, julkishallinnon sähköisten palvelujen käyttöön että innovointiin. Tästä syystä Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy mittavia investointeja perustason ja edistyneisiin digitaalisiin taitoihin. Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää myös toimenpiteitä julkishallinnon digitaalseksi modernisoimiseksi ja julkisten palvelujen digitalisoimiseksi, mukaan lukien keskitetyt julkiset ratkaisut. Elpymis- ja palautumissuunnitelma vastaa digitaaliseen siirtymään liittyviin haasteisiin myös tukemalla yritysten digitaalista muutosta ja luomalla parempi ympäristö tutkimukselle ja innovoinnille toimenpiteillä, joilla parannetaan pienten ja keskisuurten yritysten digitalisointia, sekä luomalla tarvittavat puitteet Latvian osallistumiselle eurooppalaisten digitaali-innovointikeskittymien verkostoon. Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää toimenpiteitä erittäin nopean laajakaistan käyttöön ottamiseksi, minkä pitäisi parantaa digitaalista infrastruktuuria entisestään.

Pysyvät vaikutukset

- (25) On odotettavissa, että elpymis- ja palautumissuunnitelma tuottaa suuressa määrin (luokitus A) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan g alakohdan ja liitteessä V olevan 2.7 kriteerin mukaisesti pysyviä vaikutuksia Latviassa.

- (26) Kaavaintujen uudistusten ja investointien odotetaan toteutuessaan saavan aikaan rakenteellisia parannuksia taloudessa. Erityisesti korkea-asteen oppilaitosten hallinnon uudistuksella pitäisi olla pitkäaikaisia vaikutuksia koulutuksen ja tutkimuksen laatuun Latviassa. Muita toimenpiteitä ovat digitalisaation edistämiseen ja digitaalisten taitojen tukemiseen tähtäävät uudistukset, kuntien uudelleenorganisointi, verohallinnon uudistaminen harmaan talouden vähentämiseksi ja hankintojen keskittämistä ja ammattimaistumista koskeva strategia. Rakenteellisia parannuksia odotetaan saatavan myös sellaisten investointien toteuttamisesta, joissa kohteena ovat rakennusten energiatehokkuuden parantaminen kunnostuksen avulla, investoinnit digitalisaatioon hallinnon alueellisen uudistuksen tukemiseksi, yliopistojen ja alueellisten sairaaloiden terveydenhuoltoinfrastruktuuriin, avohoitopalvelujen tarjoajien infrastruktuuriin ja teollisuusalueiden infrastruktuuriin.
- (27) Elpymis- ja palautumissuunnitelman pysyviä vaikutuksia voidaan lisätä myös elpymis- ja palautumissuunnitelman ja muiden, kuten koheesiopolitiikan varoin rahoitettavien ohjelmien synergioilla, erityisesti vastaamalla merkittäväällä tavalla syvään juurtuneisiin alueellisiin haasteisiin ja edistämällä tasapainoista kehitystä.

Seuranta ja täytäntöönpano

- (28) Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ehdotetut järjestelyt ovat asianmukaisia (luokitus A) takaamaan asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan h alakohdan ja liitteessä V olevan 2.8 kriteerin mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman, mukaan lukien suunnitellun aikataulun, välitavoitteiden ja tavoitteiden ja niihin liittyvien indikaattoreiden, tuloksellisen seurannan ja toteuttamisen.
- (29) Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitetään hallinnollinen organisaatio täytäntöönpanoprosessia varten Latviassa, ja tämä olisi varmistettava yhteistyössä hallinnoitujen varojen täytäntöönpanoa koskevan nykyisen kansallisen kehyksen yhteydessä. Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa annetaan yleiskatsaus kaavailtuihin seuranta- ja raportointiprosesseihin ja yksilöidään selkeästi toimijat ja niiden roolit ja vastuut sisäisen valvonnan tehtävien hoitamisessa. Valtiovarainministeriön tehtävänä on koordinoida elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoa, kun taas valtioneuvoston kanslian, vastuuministeriöiden sekä varainhoidosta ja sopimuksista vastaavan keskusviraston tehtäväksi olisi annettava täytäntöönpanon varmistaminen ja seuranta. Välitavoitteet ja tavoitteet ovat realistiset, ja ehdotetut indikaattorit ovat merkityksellisiä ja luotettavia. Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvät toimenpiteet ovat jossain määrin hajanaisia, mikä johtaa suureen määrään välitavoitteita ja tavoitteita. Ne ovat usein takapainotettuja kohti vuotta 2026, varsinkin kun on kyse infrastruktuuri-investoinneista ja horisontaalisista järjestelmistä yritysten investointeja varten.

- (30) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tukivälineestä annettavasta rahoitustuesta tiedotetaan ja se tuodaan esille asetuksen (EU) 2021/241 34 artiklan mukaisesti. Teknistä tukea voidaan pyytää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/240¹ perustetun teknisen tuen välineen kautta, jotta voidaan avustaa jäsenvaltioita niiden elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanossa.

Kustannukset

- (31) Elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrän perustelut, jotka on esitetty elpymis- ja palautumissuunnitelmassa, ovat jossakin määrin (luokitus B) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan i alakohdan ja liitteessä V olevan 2.9 kriteerin mukaisesti kohtuulliset ja uskottavat ja kustannustehokkuusperiaatteen mukaiset sekä oikeassa suhteessa odotettuihin kansallisiin taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/240, annettu 10 päivänä helmikuuta 2021, teknisen tuen välineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 1).

- (32) Latvia on toimittanut erilliset kustannusarviot kaikista elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvistä investoinneista. Kustannuserittely on yleisesti ottaen yksityiskohtainen ja hyvin perusteltu. Arviot perustuvat vertailuihin aiempien samanluonteisten investointien kanssa sekä markkina- ja hinta-analyysiin. Kustannusarvioiden ja niitä tukevien asiakirjojen arviointi osoittaa, että suurin osa kustannuksista on hyvin perusteltuja ja kohtuullisia. Rahoitettaviksi ehdotetut määrät katsottiin asianmukaisiksi, ja niiden katsottiin osoittavan kustannusarvioiden uskottavuuden keskipitkällä aikavälillä. Vaikka useimpien toimenpiteiden kustannuksia pidetään erittäin uskottavina (eli arvioidut kustannukset ovat alhaisia tai keskisuuria verrattuina samankaltaisten uudistusten tai investointien kustannuksiin), muutamien toimenpiteiden osalta kustannuslaskentaa pidetään vähäisessä määrin uskottavana. Elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrä on kustannustehokkuusperiaatteen mukainen ja oikeassa suhteessa odotettuihin kansallisiin taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin.

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

- (33) Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ehdotetut järjestelyt ovat asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan j alakohdan ja liitteessä V olevan 2.10 kriteerin mukaisesti asianmukaisia (luokitus A) ehkäisemään, havaitsemaan ja korjaamaan kyseisen asetuksen nojalla myönnettyjen varojen käyttöön liittyviä lahjontaa, petoksia ja eturistiriitoja, ja on odotettavissa, että järjestelyjen avulla voidaan tuloksellisesti välttää päällekkäisen rahoituksen myöntäminen kyseisen asetuksen nojalla ja muista unionin ohjelmista. Tämä ei vaikuta sellaisten muiden välineiden ja työkalujen soveltamiseen, joilla edistetään ja valvotaan unionin oikeuden noudattamista, myös lahjonnan, petosten ja eturistiriitojen ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja korjaamiseksi sekä unionin talousarvion suojaamiseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092¹ mukaisesti.
- (34) Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ehdotetut valvontajärjestelmä ja -järjestelyt perustuvat vankkoihin prosesseihin ja rakenteisiin, joita käytetään rakennerahastojen täytäntöönpanoa koskevassa nykyisessä kansallisessa kehyksessä. Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa yksilöidään selkeästi toimijat (elimet/yksiköt) sekä niiden tehtävät ja vastuualueet sisäisen valvonnan tehtävien suorittamisessa. Asiaankuuluvat toiminnot on erotettu asianmukaisesti toisistaan. Valvontajärjestelmä ja muut asiaankuuluvat järjestelyt, mukaan lukien lopullisia saajia koskevien tietojen keräämiseen ja saataville asettamiseen liittyvät järjestelyt, ovat riittävät.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2092, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 1).

- (35) Latvian valtioneuvosto hyväksyi yleiset järjestelyt 18 päivänä elokuuta 2020. On odotettavissa, että täytäntöönpanosäädöksiä annetaan lisää ennen kuin elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano on alkanut. Tämä ei kuitenkaan estänyt kuvattua prosessin ja rakenteiden arviointia. Latvian viranomaisten olisi toimitettava ajantasaiset tiedot kyseisten säädösten antamisesta, ja asiaa koskevat vaatimukset olisi vahvistettava sopimuksessa, jäljempänä 'rahoitus sopimus', joka tehdään asetuksen (EU) 2021/241 23 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- (36) Latvia on ilmoittanut, että olemassa olevia tietoteknisiä välineitä saattaa olla tarpeen muuttaa tai uudistaa, kuten koheesiopolitiikan rahastojen hallinnoinnin tietojärjestelmään (KPVIS) sisältyvä tukivälinettä koskeva moduuli, ja käyttää siirtymän aikaisia tietoteknisiä välineitä, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelmassa kuvatut erityiset hallinnointi- ja raportointivaatimukset voidaan täyttää. Asetuksen (EU) 2021/241 20 artiklan 5 kohdan e alakohdan mukaisesti Latvian olisi toteutettava tämä käytössä olevien tietoteknisten välineiden muutos kyseisen asetuksen 22 artiklan noudattamiseksi vahvistamalla toimenpiteen toteuttamistilanne ensimmäisen maksupyynnön yhteydessä. Jos tällainen maksupyyntö ei kaikilta osin perustu elpymis- ja palautumissuunnitelmassa kuvattujen muutettujen tietoteknisten välineiden toimintoihin, järjestelmästä olisi laadittava erityinen tarkastuskertomus. Kertomuksessa olisi analysoitava havaitut puutteet ja toteutetut tai suunnitellut korjaavat toimet.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman johdonmukaisuus

- (37) Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy suuressa määrin (luokitus A) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan k alakohdan ja liitteessä V olevan 2.11 kriteerin mukaisesti toimenpiteitä, joilla toteutetaan uudistuksia ja julkisia investointihankkeita johdonmukaisina toimina.

- (38) Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelma on johdonmukainen, ja siihen sisältyy johdonmukaisia, toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja sekä eri komponenttien välisiä synergioita. Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy toimenpiteitä, joilla toteutetaan uudistuksia ja julkisia investointihankkeita johdonmukaisina toimina. Kuusi komponenttia jäsentävät investoinnit ja uudistukset sekä osoittavat niiden väliset temaattiset suhteet ja kytkökset hyvin. Johdonmukaisuus on varmistettu komponenttien sisällä asiaankuuluvien uudistusten liittämisinvestoinneilla, samoin kuin elpymis- ja palautumissuunnitelman eri komponenttien välillä. Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvät komponentit muodostavat yhtenäisen kehyksen uudistuksille ja investoinneille, joiden keskeisenä tehtävänä on edistää tuottavuutta, vähentää eriarvoisuutta sekä edistää vihreää ja digitaalista siirtymää. Kuusi komponenttia vahvistavat toisiaan ja ovat johdonmukaisia tavoitteissaan.

- (39) Sukupuolten tasa-arvon ja yhtäläisten mahdollisuuksien osalta elpymis- ja palautumissuunnitelmassa kuvataan haasteita, jotka liittyvät sukupuolten tasa-arvoon ja vammaisten henkilöiden tarpeisiin. Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa myös selitetään, minkä investointien on tarkoitus edistää määritettyjen haasteiden ratkaisemista. Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaan toteutetaan erilaisia toimenpiteitä sukupuolten tasa-arvon ja yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseksi. Vammaisten henkilöiden erityistarpeiden huomioon ottamiseksi elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy toimenpide, jolla varmistetaan julkisten ja yksityisten rakennusten esteettömyys. Lisäksi kaikki uudet julkisen liikenteen ajoneuvot olisi varustettava niin, että liikuntarajoitteisten on helppo päästä niihin. Muita haavoittuvammassa asemassa olevien ryhmien tilannetta käsitellään yleisesti, erityisesti terveydenhuollon alalla. Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy myös toimenpiteitä, joilla parannetaan kaikkien koululaisten koulutusmahdollisuuksia. Sukupuolten tasa-arvon osalta elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää toimenpiteitä kohdistuen naisten osuuteen tieto- ja viestintätekniikan alan uramahdollisuuksissa, jotta voidaan parantaa sukupuolten tasapuolista edustusta tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijatehtävissä. Naispuolisten työnhakijoiden työmarkkinatilanteen odotetaan paranevan kohdennetuilla toimenpiteillä, joilla pyritään edistämään työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista luomalla etä- ja osa-aikatyömahdollisuuksia niille kotitalouksille, joissa on lapsia. Hankkeiden hallinnoinnissa ja täytäntöönpanossa olisi varmistettava sama palkka samanarvoisesta työstä sekä moninaisuus hallinnoinnissa. Hankkeiden valintaprosessiin olisi sovellettava lisäksi syrjimättömyyden periaatetta ja velvollisuutta torjua sukupuoleen perustuvan syrjinnän lisäksi myös rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää.

Turvallisuutta koskeva itsearviointi

- (40) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää yleisen turvallisuuden itsearvioinnin kunkin komponentin osalta, ja siinä luetellaan toimenpiteet, joilla on turvallisuusulottuvuus. Latvian turvallisuutta koskeva itsearviointi on yleinen, mutta elpymis- ja palautumissuunnitelmassa käsitellään kyberturvallisuutta ja muita digitaalisia turvallisuusnäkökohtia. Itsearvioinnissa todetaan, että suunniteltujen investointien myötä asianomasiten toimenpiteiden turvallisuus paranee.

Rajat ylittävät ja useita maita koskevat hankkeet

- (41) Elpymis- ja palautumissuunnitelmalla edistetään useita useamman maan hankkeita ja suunniteltuja Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita (IPCEI-hankkeita), joihin kuuluvat Baltica 5G -käytävä, Euroopan digitaali-innovointikeskittymien verkosto, Euroopan yhteinen datainfrastruktuuri ja -palvelu (seuraavan sukupolven pilvipalveluja koskevan mahdollisen IPCEI-hankkeen avulla), verkottunut julkishallinto, Genome Europe, Baltian maiden läpivalaisukuvien vaihtojärjestelmä (Baxe) sekä mikroprosessori- ja puolijohdinteknologiat. Näitä hankkeita rahoitetaan myös muista ohjelmista, kuten Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta ja Verkkojen Eurooppa -välineestä, sekä rakennerahastoista.

Kuulemisprosessi

- (42) Kansalaisyhteiskunnan organisaatioille, työmarkkinaosapuolille, paikallisviranomaisille ja muille sidosryhmille avoimia temaattisia julkisia kuulemisia järjestettiin joulukuun 2020 ja maaliskuun 2021 välisenä aikana. Työmarkkinaosapuolten, elinkeinoelämän järjestöjen, paikallishallinnon ja muiden sidosryhmien edustajat osallistuivat elpymis- ja palautumissuunnitelmaa koskeviin neuvotteluihin komission ja Latvian viranomaisten välillä. Kumppaneiden esittämät elpymis- ja palautumissuunnitelmaa koskevat ehdotukset ovat julkisesti saatavilla, ja ne on julkaistu yhdessä elpymis- ja palautumissuunnitelman kanssa.
- (43) Sidosryhmien osallistuminen täytäntöönpanoon on tarkoitus toteuttaa koheesiopolitiikan tuen täytäntöönpanoon käytettävällä hallinto- ja valvontajärjestelmällä, jossa sidosryhmien edustajat kuuluvat olennaisena osana EU:n varojen seurantakomiteaan. Asiaankuuluvien toimijoiden sitoutumisen varmistamiseksi on olennaisen tärkeää, että kaikki asianomaiset paikallisviranomaiset ja sidosryhmät, työmarkkinaosapuolet mukaan lukien, osallistuvat elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvien investointien ja uudistusten täytäntöönpanoon niiden koko toteutuksen ajan.

Myönteinen arvio

- (44) Koska komissio antaa Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta myönteisen arvion todeten, että elpymis- ja palautumissuunnitelma täyttää tyydyttävästi asetuksessa (EU) 2021/241 vahvistetut arviointikriteerit, tässä päätöksessä olisi kyseisen asetuksen 20 artiklan 2 kohdan ja liitteen V mukaisesti vahvistettava elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanemiseksi tarvittavat uudistukset ja investointihankkeet, asiaankuuluvat välitavoitteet, tavoitteet ja indikaattorit sekä määrä, jonka unioni asettaa saataville elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoa varten rahoitustukena, jota ei makseta takaisin.

Rahoitusosuus

- (45) Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset ovat 1 826 000 000 euroa. Koska elpymis- ja palautumissuunnitelma täyttää tyydyttävästi asetuksessa (EU) 2021/241 vahvistetut arviointikriteerit ja koska elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset ovat pienemmät kuin Latvian käytettävissä oleva enimmäisrahoitusosuus, Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelmaa varten myönnettävän rahoitusosuuden olisi oltava yhtä suuri kuin elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset; tämä ei kuitenkaan rajoita elpymis- ja palautumissuunnitelman päivitystä, jossa otetaan huomioon enimmäisrahoitusosuus kyseisen asetuksen 18 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

- (46) Laskelmaa Latvian enimmäisrahoitusosuudesta on määrä päivittää 30 päivään kesäkuuta 2022 mennessä asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Latvian saataville olisi asetettava määrä, joka ei ylitä kyseisen asetuksen 11 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua enimmäisrahoitusosuutta, jotta kyseisen asetuksen 23 artiklan 1 kohdan mukainen oikeudellinen sitoumus voidaan tehdä 31 päivään joulukuuta 2022 mennessä. Enimmäisrahoitusosuuden päivittämisen jälkeen neuvoston olisi komission ehdotuksesta tarvittaessa muutettava tätä päätöstä ilman aiheetonta viivytystä niin, että se sisältää kyseisen asetuksen 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti lasketun päivitetyn enimmäisrahoitusosuuden.
- (47) Annettava tuki rahoitetaan neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053¹ 5 artiklaan perustuvalla komission unionin puolesta toteuttamalla lainanotolla. Tuki olisi maksettava erissä sen jälkeen, kun Latvia on tyydyttävästi saavuttanut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoon liittyvät yksilöidyt asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet.
- (48) Latvia on pyytänyt ennakkomaksua, joka on 13 prosenttia rahoitusosuudesta. Kyseinen määrä olisi asetettava Latvian saataville rahoitussopimuksen mukaisesti sillä edellytyksellä, että kyseinen rahoitussopimus tulee voimaan.

¹ Neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053, annettu 14 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä ja päätöksen 2014/335/EU, Euratom kumoamisesta (EUVL L 424, 15.12.2020, s. 1).

- (49) Tämä päätös ei saisi vaikuttaa sellaisten menettelyjen tuloksiin, jotka liittyvät unionin varojen myöntämiseen jonkin muun unionin ohjelman kuin tukivälineen nojalla, eikä sisämarkkinoiden toiminnan vääristymistä koskeviin menettelyihin, joita voidaan toteuttaa erityisesti perussopimuksen 107 ja 108 artiklan nojalla. Päätöksellä ei poisteta jäsenvaltioille perussopimuksen 108 artiklan nojalla kuuluvaa velvoitetta ilmoittaa komissiolle mahdollisista valtiontuista,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksyminen

Hyväksytään asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdassa säädettyjen kriteerien perusteella arvio Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta. Tämän päätöksen liitteessä esitetään elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluvat uudistukset ja investointihankkeet, elpymis- ja palautumissuunnitelman seuranta ja täytäntöönpanoa koskevat järjestelyt ja aikataulu, mukaan lukien asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet, asiaankuuluvat indikaattorit, jotka liittyvät suunniteltujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen, sekä järjestelyt, joiden mukaisesti komissio saa rajoittamattomasti käyttöönsä merkitykselliset taustatiedot.

2 artikla

Rahoitusosuus

1. Unioni asettaa Latvian saataville 1 826 000 000 euron¹ suuruisen rahoitusosuuden tukena, jota ei makseta takaisin. Tästä määrästä 1 640 779 642 euroa asetetaan saataville niin, että oikeudelliset sitoumukset voidaan tehdä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2022. Jos asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdassa säädettyssä päivityksessä Latvialle laskettu päivitetty enimmäisrahoitusosuus on yhtä suuri tai suurempi kuin 1 826 000 000 euroa, sen saataville asetetaan vielä 185 220 358 euroa niin, että oikeudelliset sitoumukset voidaan tehdä 1 päivän tammikuuta 2023 ja 31 päivän joulukuuta 2023 välisenä aikana. Jos asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdassa säädettyssä päivityksessä Latvialle laskettu päivitetty enimmäisrahoitusosuus on pienempi kuin 1 826 000 000 euroa, sen saataville asetetaan päivitetyn enimmäisrahoitusosuuden ja 1 640 779 642 euron välinen erotus asetuksen (EU) 2021/241 20 artiklan 8 kohdassa vahvistetun menettelyn mukaisesti niin, että oikeudelliset sitoumukset voidaan tehdä 1 päivän tammikuuta 2023 ja 31 päivän joulukuuta 2023 välisenä aikana.

¹ Tämä määrä vastaa määrärahoja, joista on vähennetty Latvian suhteellinen osuus asetuksen (EU) 2021/241 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista menoista, kyseisen asetuksen 11 artiklassa säädetyn menetelmän mukaisesti laskettuna.

2. Komissio asettaa unionin rahoitusosuuden Latvian saataville erissä tämän päätöksen liitteen mukaisesti. Rahoitusosuudesta 237 380 000 euroa eli 13 prosenttia asetetaan saataville ennakkomaksuna. Komissio voi maksaa ennakkomaksun ja erät yhdessä tai useassa osakerässä. Osaerien suuruus riippuu rahoituksen saatavuudesta.
3. Ennakkomaksu vapautetaan saataville rahoitussopimuksen mukaisesti sillä edellytyksellä, että rahoitussopimus tulee voimaan. Ennakkomaksut kuitataan vähentämällä ne maksueristä suhteellisesti.
4. Rahoitussopimuksen mukaisten erien saataville vapauttamisen ehtona on, että rahoitusta on käytettävissä ja että komissio on tehnyt asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan mukaisesti päätöksen siitä, että Latvia on tyydyttävästi saavuttanut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoon liittyvät yksilöidyt asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Edellyttäen, että 1 kohdassa tarkoitetut oikeudelliset sitoumukset tulevat voimaan, tuen maksamisen edellytyksenä on, että Latvia saavuttaa välitavoitteet ja tavoitteet viimeistään 31 päivänä elokuuta 2026.

3 artikla

Osoitus

Tämä päätös on osoitettu Latvian tasavallalle.

Tehty ...

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
